

MANTELZORGERS

LOKAAL VERBINDEN,
INFORMEREN EN
WAARDEREN

Werkgroep Mantelzorg

"NABIJHEID IN ZORG. SAMEN IN HET MEETJESLAND!"

EERSTELIJNSZONES
OOST- EN WEST-MEETJESLAND

IN EEN NOTENDOP

De Meetjeslandse werkgroep Mantelzorg¹ is een netwerk van diverse zorg- en welzijnspartners, lokale besturen en ervaringsdeskundigen. Wij engageren ons om mantelzorgers binnen het Meetjesland beter te erkennen en ondersteunen. Mantelzorg is niet meer weg te denken uit onze samenleving samen met de lokale besturen willen we het thema graag extra in de verf zetten. We zijn er van overtuigd dat uw lokaal sociaal beleid heel wat tools in handen heeft om mantelzorgers beter te ondersteunen. We geloven in een grotere slagkracht indien we onze krachten als eerstelijnspartners, Zorgraad en Lokale Besturen bundelen. Daarom reiken we als werkgroep de hand aan de lokale besturen om hier samen een verhaal rond te schrijven.

Wat is mantelzorg?

Mantelzorg omvat de regelmatige zorg en ondersteuning aan een familielid, vriend of buur met een zorg- of ondersteuningsnood door ouderdom, ziekte, een beperking, psychische kwetsbaarheid of verslavingsproblematiek. Deze zorg kan uiteenlopen van hulp bij huishouden en persoonlijke hygiëne tot emotionele en administratieve ondersteuning.

Maatschappelijke relevantie:

De huidige tendensen van toenemende vergrijzing en het belang van vermaatschappelijking van de zorg maken dat de mantelzorger een steeds meer crucialere rol krijgt.

Uit de Zorgenenquête 2021 blijkt dat 1 op 3 Vlamingen van 18 jaar en ouder mantelzorg verleent, waarvan 33% meer dan 10 uur per week. Mantelzorgers combineren vaak hun zorgtaken met een betaalde baan, wat wijst op een aanzienlijke belasting. Jonge mantelzorgers vormen 1 op 5 van de Vlaamse tieners tussen 11 en 18 jaar.

Doelstellingen [Vlaams Mantelzorgplan 2022-2024](#):

Herkenning, erkenning en ondersteuning van mantelzorgers.

Het is de expliciete vraag van de Vlaamse mantelzorgerverenigingen en Vivel om het beleid hier rond te continueren (cfr. nota '[Één euro per mantelzorger](#)').

Huidige Vlaamse projecten zetten in op:

1. **Mantelzorgbeleid op het werk:** Bevorder flexibele werkregelingen en samenwerking met werkgevers.
2. **Ondersteuning bij scharniermomenten:** Betrek mantelzorgers bij zorgprocessen.
3. **Jonge mantelzorgers:** Ondersteun jonge mantelzorgers via scholen en lotgenotencontact.
4. **Psychosociale ondersteuning:** Bied stressmanagement workshops en mentale gezondheidsscreenings.
5. **Administratie en rechten:** automatische rechtentoekenning en Informatie centraliseren via www.mantelzorgers.be

Impact kwaliteitsvol lokaal mantelzorgbeleid:

Door te investeren in mantelzorgers kan een lokaal bestuur een vermindering van de druk op de professionele zorg, een economische impact, een brede rechtenverkenning/toekenning naar mantelzorgers en tevens een verhoogde levenskwaliteit en welbevinden van mantelzorgers en zorgbehoevenden realiseren.

Lokaal bestuur als spil in mantelzorgondersteuning:

Lokale besturen spelen een cruciale rol bij de lokale vertaling van de Vlaamse mantelzorgdoelen en -projecten. Zij hebben de mogelijkheid om de behoeften van mantelzorgers op een directe en effectieve manier te benaderen, dankzij hun nabijheid en directe contact met de gemeenschap.

EEN GEÏNTEGREERD LOKAAL MANTELZORGBELEID (BELEIDSDOMEINOVERSCHRIJDEND) HELPT BIJ HET CREËREN VAN EEN ZORGZAME EN DUURZAME GEMEENSCHAP, WAAR MANTELZORGERS HUN ROL KUNNEN COMBINEREN MET EEN EVENWICHTIG LEVEN. DOOR DIT SAMEN UIT TE BOUWEN MET DE EERSTELIJNSPARTNERS EN ZORGRAAD KUNNEN WE ELKAAR VERSTERKEN IN DE AANPAK VAN DEZE COMPLEXE UITDAGINGEN.

¹ Zie bijlage 1

1 MANTELZORG IN HET MEETJESLAND

De Meetjeslandse werkgroep Mantelzorg is een netwerk van diverse partners uit de sector zorg- en welzijn, lokale besturen en ervaringsdeskundigen. Zij engageren zich om een coherent ondersteuningsaanbod uit te werken voor mantelzorgers binnen het Meetjesland.

Met het oog op het nieuwe lokaal sociaal beleid en bijhorend meerjarenplan in de volgende legislatuur willen wij, als werkgroep Mantelzorg, de grote groep van mantelzorgers meer onder de aandacht brengen. Door de expertise van alle partners samen te brengen, hebben we een aantal aandachtspunten geformuleerd die mee genomen kunnen worden in het nieuwe beleidsplan. We zijn er immers van overtuigd dat een lokaal bestuur heel wat tools in handen heeft om mantelzorgers op gemeentelijk niveau en in het Meetjesland beter te ondersteunen.

De Zorgraad Eerstelijnszone Oost- en West Meetjesland heeft mantelzorg tevens opgenomen in hun beleidsplan. Daarbij ligt de focus op het ondersteunen van mantelzorgers in bekendmaking en opnemen van hun rechten, psychosociale ondersteuning en jonge mantelzorgers.

We geloven dat overleg en samenwerking van de Zorgraad met lokale besturen en de werkgroep Mantelzorg tot grotere resultaten leidt op diverse niveaus.

1. **Synergie van middelen en expertise:** Elke partij brengt unieke middelen en expertise mee. Door samen te werken, kunnen ze deze middelen effectiever inzetten en elkaar aanvullen.
2. **Netwerkuitbreiding:** Samenwerking vergroot het netwerk van elke partij, wat kan leiden tot betere toegang tot informatie, middelen en ondersteuning.
3. **Effectievere respons op behoeften:** Door gezamenlijk te werken, kunnen de partijen beter inspelen op de specifieke behoeften van de burgers. Dit leidt tot meer gerichte en effectieve oplossingen.
4. **Taken en verantwoordelijkheden** beter verdeeld worden.
5. **Grotere impact op welzijn:** Door de krachten te bundelen, kunnen de partijen een grotere impact hebben op het welzijn van de inwoners. Gezamenlijke inspanningen zorgen voor een holistische aanpak die complexere uitdagingen beter kan aanpakken.
6. **Versterkte slagkracht:** De gecombineerde inspanningen en middelen zorgen voor een sterkere positie om uitdagingen aan te gaan en duurzame oplossingen te implementeren.

2 WIE IS DE MANTELZORGER?

De mantelzorgverenigingen staan voor een brede definitie van mantelzorg, ongeacht de verblijfplaats van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood (huis, in een voorziening voor personen met een beperking of in een woonzorgcentrum):

Mantelzorg is:

- zorg en ondersteuning
- op regelmatige basis
- aan een familielid, vriend, buur of iemand die je graag ziet met een extra zorg-of ondersteuningsnood door ouderdom, ziekte, een beperking, psychische kwetsbaarheid of verslavingsproblematiek

Deze zorg kan allerlei vormen aannemen:

- hulp in het huishouden: koken, strijken...
- hulp bij persoonlijke hygiëne: wassen, kledij, toiletbezoek...
- hulp bij verplaatsingen in huis en daarbuiten: vervoer naar het ziekenhuis, naar hobby...
- emotionele ondersteuning: gezelschap houden, er zijn, luisteren...
- administratieve ondersteuning
- ...

Vaak is mantelzorg een combinatie van deze taken.

Mantelzorgers zijn overal en zitten in alle lagen van de bevolking, maar weten vaak zelf niet dat ze mantelzorger zijn. Daardoor zijn ze moeilijk bereikbaar, missen mogelijk belangrijke informatie en kennen niet de mogelijkheden die er voor hen zijn.

3 HET BELANG VAN EEN MANTELZORGBELEID

De acties rond mantelzorgers kaderen binnen het breder kader van het Vlaams Mantelzorgplan.

3.1 ENKELE CIJFERS

De [Zorgenquête 2021](#) (Bronselaer et al, 2021) van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin toont aan dat mantelzorg het leven van vele mensen doorkruist. Zo verleende 1 op 3 Vlamingen van 18 jaar en ouder het afgelopen jaar mantelzorg. Uit deze groep zijn er 33% van hen die meer dan 10 uur/week aan mantelzorg besteden. Bovendien combineert 70% van de Vlaamse mantelzorger op beroepsactieve leeftijd hun zorgtaken met een betaalde job, wat wijst op een aanzienlijke belasting die zij dagelijks ervaren. Daarnaast blijkt ook dat 1 op 5 Vlaamse tieners tussen 11 en 18 jaar jonge mantelzorg² is. De mantelzorgverenigingen brengen deze [bevindingen](#) extra in beeld.

3.2 POSITIEVE IMPACT

Het erkennen en ondersteunen van mantelzorgers kan aanzienlijke voordelen opleveren voor zowel de zorgbehoevende, de mantelzorger en de bredere gemeenschap.

1. Vermindering van de druk op professionele zorg

Mantelzorgers staan in voor een groot deel onbetaalde zorg, waardoor de druk op professionele zorgdiensten en zorginstellingen verminderd wordt. We dienen wel te vermijden dat er een automatisme ontstaat dat, als er mantelzorgers zijn, er meer taken naar hen worden doorgeschoven.

2. Economische impact

Mantelzorgers helpen bij het verlagen van de kosten voor formele zorg. Als alle uren die mantelzorgers aan hulp spenderen zouden worden betaald, dan betekent dat een jaarlijkse kost van 11.38 miljard euro ([Studie Ouderenzorg \(2016\) Solidaris](#)).

² Een jonge mantelzorger is een jongere die opgroeit in een gezin waar er een gezinslid is met een zorg-en ondersteuningsnood

3. Verhoogde kwaliteit van leven

Voor zorgbehoevende personen betekent mantelzorg vaak dat zij langer in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Dankzij lokale dienstverlening kunnen deze mensen hun zelfstandigheid behouden. Dit draagt bij aan hun welzijn en kwaliteit van leven.

5. Preventie van overbelasting

Uit de [Zorgenquête van 2021](#) gaf meer dan de helft van de mantelzorgers aan de zorg als emotioneel belastend te ervaren. Daarnaast blijkt bij de bevroagden ook de fysieke impact (29%), het gebrek aan tijd voor zichzelf (22.2%) en het eigen gezin(15.6%) een belangrijke invloed te hebben op de gezondheid en het welzijn van de mantelzorger. Ondersteuning aan de mantelzorger draagt bij tot een meer duurzame mantelzorgsituatie en verhoogt de kwaliteit van leven

6. Brede rechtenverkenning

Wanneer de mantelzorgers gekend zijn, laat dit een brede rechtenverkenning en -toekenning op maat van de situatie van de mantelzorger en zorgbehoevende toe.

Sabine, 60 jaar
Eeklo

“
Ik engageer me om in gesprek te gaan met andere mantelzorgers, omdat er te weinig ondersteuning is. Je hart kunnen luchten kan zoveel deugd doen.
”

Het [Vlaams Mantelzorgplan](#) heeft als doel mantelzorgers beter zichtbaar te maken, hun inzet te waarderen en hen toegang te geven tot diverse ondersteuningsmogelijkheden. Daarnaast streeft het plan naar betere informatievoorziening en advies zodat mantelzorgers beter geïnformeerd en voorbereid zijn op hun zorgtaken.

De vertaling van de doelstellingen naar concrete acties voor lokale besturen is van cruciaal belang voor de effectieve ondersteuning van mantelzorgers. Lokale besturen hebben de capaciteit om direct in te spelen op de behoeften van hun inwoners en kunnen door gerichte acties een significant verschil maken in het leven van mantelzorgers. Door deze strategieën op lokaal niveau te implementeren, kan er een duurzame en ondersteunende [zorgzame buurt](#) worden gecreëerd voor mantelzorgers, wat uiteindelijk ten goede komt aan zowel de mantelzorgers als de zorgontvangers.

Om de lokale vertaling van dit plan te verduidelijken, lichten we telkens het kader van de overheid toe rond de doelen en concrete projecten. Vervolgens geven we een aantal voorbeelden van de acties die lokale besturen kunnen ondernemen om deze doelstellingen in hun gemeenschap te realiseren.

4.1 DOELSTELLINGEN

Het Vlaams Mantelzorgplan zet in op herkenning, erkenning en ondersteuning van mantelzorgers. Er wordt zowel ingezet op de brede samenleving, als in de zorg, in welzijn, op de werkvloer en in het onderwijs.

De **lokale implementatie** van deze doelstellingen is van cruciaal belang voor de effectieve ondersteuning van mantelzorgers. Via gemeentelijke strategieën kunnen acties gericht inspelen op de specifieke behoeften van de inwoners.

1. HERKENNING EN ERKENNING VAN MANTELZORGERS

Alvorens mantelzorgers te ondersteunen, is het belangrijk om zoveel mogelijk **mantelzorgers te identificeren**. De overheid streeft er daarom naar dat mantelzorgers worden herkend door zorginstellingen, werkgevers en de gemeenschap. Hun rol en bijdragen worden erkend en gewaardeerd, wat kan bijdragen aan hun welzijn en motivatie.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Registratiesysteem:** In heel wat gemeenten is er reeds een gemeentelijke mantelzorgpremie waardoor een breed gamma aan mantelzorgers geregistreerd en dus gekend is. Als lokaal bestuur kan je door de criteria van de premie aan te passen zicht krijgen op (een deel) van de mantelzorgers. Deze gekende groep kan op die manier ook gericht aangesproken worden om beroep te doen op het lokaal ondersteuningsaanbod. De gekende mantelzorgers zijn een bron van kennis rond de ervaren knelpunten en noden in de gemeente. Daarnaast kunnen lokale besturen via hun samenwerkingspartners (zoals de lokale dienstencentra, OCMW's, ziekenfondsen, GBO samenwerkingen...) bijkomende mantelzorgers vinden en registreren.
- **Sensibiliseringscampagnes:** Voer campagnes en evenementen om het belang van mantelzorgers in de gemeenschap te benadrukken en hun werk zichtbaar te maken. Zo kunnen lokale besturen helpen de Vlaamse campagne [#dahadikeffenodig](#) mee uit te dragen.
- **Mantelzorgkaart:** Geef mantelzorgers een speciale kaart die hen toegang biedt tot kortingen en voordelen bij lokale winkels en diensten.

2. ONDERSTEUNING VAN MANTELZORGERS

De Vlaamse overheid streeft ernaar om mantelzorgers **toegang te geven tot diverse ondersteuningsmogelijkheden**, zoals respijtzorg (tijdelijke overname van zorgtaken), psychologische ondersteuning en praktische hulp. Dit helpt mantelzorgers om hun zorgtaken vol te houden zonder zelf overbelast te worden.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Financiële steun:** Bied een premie of tegemoetkoming aan mantelzorgers om kosten te dekken die verband houden met de zorg die zij verlenen. Het is ook mogelijk om reeds bestaande premies uit te breiden naar mantelzorgers. We pleiten ervoor dat de lokaal financiële ondersteuning voor mantelzorgers ingezet wordt voor wie het nodig heeft, met specifieke aandacht voor de meest kwetsbare mantelzorgers³. Deze ondersteuning en rechtentoekenning dienen op maat van de noden van de mantelzorger gegeven te worden. Niet iedereen heeft financiële hulp nodig, maar bijvoorbeeld wel een aangepast vrijetijdsaanbod, parkeerkaart, goede informatie, lotgenotencontact....
- **Respijtzorg:** Zorg voor voldoende respijtzorgvoorzieningen, zoals dagopvang en tijdelijke opnamefaciliteiten, om mantelzorgers de kans te geven om op adem te komen.
- **Trainingen en workshops:** Organiseer opleidingen en workshops om mantelzorgers te helpen bij het verwerven van de nodige vaardigheden en kennis. Denk bij het aanbod voor deze doelgroep ook steeds na of de persoon voor wie gezorgd wordt mee kan komen of dat er opvang voorzien kan worden.
- **Bijeenkomsten voor mantelzorgers:** Organiseer bijeenkomsten waarop informatie en ontmoeting centraal staan. Breng goed in kaart welke groepen je wil bereiken en stem, samen met ervaringsdeskundigen, het aanbod erop af.

3. INFORMATIE EN ADVIES VOOR MANTELZORGERS

Mantelzorgers hebben vaak behoefte aan specifieke **informatie over zorgmogelijkheden, regelingen en wetgeving**. De overheid wil ervoor zorgen dat mantelzorgers goed geïnformeerd zijn over hun rechten en de beschikbare ondersteuning, zodat ze beter in staat zijn om zorgbeslissingen te nemen en de benodigde hulp te vinden.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Informatiepunten:** Maak bestaande lokale informatie- en adviespunten bekend waar mantelzorgers terecht kunnen voor ondersteuning en informatie over beschikbare diensten. Zoals mantelzorgverenigingen, www.mantelzorgers.be...
- **Digitaal platform:** Verwijs mantelzorgers naar de [website van het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg](#). Daar vind je alle informatie, activiteiten in de buurt en een sociale kaart rond psychosociale ondersteuning.
- **Voorlichtingsbijeenkomsten:** Organiseer samen met partners, zoals mantelzorgverenigingen, voorlichtingsbijeenkomsten en informatiesessies voor mantelzorgers.

³ Kwetsbaarheid in de brede zin: fysieke, psychische, cognitieve en sociale kwetsbaarheid. Het gaat dus niet louter om mensen die het financieel moeilijk hebben.

In het kader van het huidige Vlaams Mantelzorgplan investeerde de overheid in volgende 5 projecten. De mantelzorgverenigingen en Vivel streven ernaar deze initiatieven duurzaam te verankeren en uit te breiden in het Vlaams zorg- en welzijnslandschap (cfr. nota 'Één euro per mantelzorger'.

1. MANTELZORGBELEID OP HET WERK

Dit project **sensibiliseert werkgevers en personeelsdiensten** om aandacht te hebben voor mantelzorgers op de werkvloer. Een training voor HR-medewerkers, infosessies voor mantelzorgers op de werkvloer of een begeleidingstraject op maat van een onderneming behoren tot de mogelijkheden om werkgevers te ondersteunen bij het installeren van een mantelzorgvriendelijk(er) personeelsbeleid.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Flexibele werktijden:** Bevorder flexibele werkregelingen voor gemeentepersoneel die mantelzorgtaken hebben en moedig lokale bedrijven aan om hetzelfde te doen.
- **Samenwerking met werkgevers:** Werk samen met lokale werkgevers om bewustzijn te creëren over de behoeften van mantelzorgers en ondersteunende maatregelen te implementeren.
- **Kinderopvang en buitenschoolse opvang:** Breid de kinderopvang- en buitenschoolse opvangdiensten uit om mantelzorgers met jonge kinderen te ontlasten.

2. MANTELZORGONDERSTEUNING BIJ SCHARNIERMOMENTEN

Scharniermomenten in de zorg, zoals een opname in een ziekenhuis of woonzorgcentrum, zijn ook voor de mantelzorger ingrijpende momenten. Toch worden ze op deze cruciale momenten vaak vergeten. Dit project wil zorgprofessionals sensibiliseren en de tools aanbieden om mantelzorgers zoveel mogelijk te betrekken bij het zorgproces en bij beslissingen over de zorg van hun naaste.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Proactieve informatieverbreiding:** verspreid informatiemateriaal dat specifiek gericht is op de uitdagingen en mogelijkheden bij scharniermomenten (via brochures, website, gemeentemagazine...). Zo wordt er voor Oost-Vlaanderen op 22/10/2024 tijdens de [provinciale inspiratiedag](#) een gids voor ziekenhuizen voorgesteld. Daarnaast kan begeleidend zorgpersoneel in het najaar 2024 instappen in een [lerend netwerk](#) rond ondersteuning bij mantelzorgers bij scharniermomenten in de zorg.
- **Samenwerking met zorginstellingen en huisartsen:** Bevorder de lokale samenwerking tussen partners in de zorg rond vroegtijdige signalering en doorverwijzing naar ondersteuningsdiensten.

3. JONGE MANTELZORGERS

Jonge mantelzorgers moeten net als andere jongeren kunnen deelnemen aan alle facetten van het leven. Dit project zet in op **sensibilisering en projecten in het onderwijs**, zodat jonge mantelzorgers beter (h)erkend en ondersteund worden.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Sensibilisering en bewustwording:** stimuleer [middelbare scholen](#) op het grondgebied om deel te nemen aan het [scholentraject voor jonge mantelzorgers](#). Via de website [jongemantelzorgers.be](#) is sensibiliseringsmateriaal beschikbaar. Daarnaast ontwikkelde [Zojong!](#) het sensibiliseringspakket '[Pip & Olli – jonge mantelzorgers op school](#)' voor het kleuteronderwijs.
- **Proactieve en toegankelijke informatievoorziening:** informeer scholen en mantelzorgers over wat hen te wachten staat en welke hulp beschikbaar is.
- **Organiseer workshops** die hen helpen bij het vinden van een balans tussen mantelzorgtaken en hun persoonlijke ontwikkeling.
- **School- en studieloopbaanbegeleiding:** voorkom studie-uitval en verminder stress bij jonge mantelzorgers via begeleiding op school.

- **Emotionele en psychologische ondersteuning:** organiseer toegankelijk lotgenotencontact specifiek voor jonge mantelzorgers, zowel digitaal als fysiek. Zo krijgen zij een platform om ervaringen en adviezen uit te wisselen met leeftijdsgenoten.

4. PSYCHOSOCIALE ONDERSTEUNING

Mantelzorgers zijn de stille helden van de zorg. Ze schenken hun aandacht aan de noden van anderen en zien dat als vanzelfsprekend. Maar hun draagkracht kent grenzen. Mantelzorgers kunnen te maken krijgen met stress, burn-out, angst en depressie door de zware lasten van hun zorgtaken. Dit project wil de **psychische noden** van mantelzorgers **bespreekbaar maken** en voorzien in laagdrempelige vormen van psychosociale **ondersteuning**.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Ondersteuningsgroepen en lotgenotencontact:** organiseer groepen waar mantelzorgers elkaar kunnen ontmoeten, ervaringen kunnen delen en elkaar kunnen ondersteunen. Lokale besturen kunnen hiervoor samenwerken met de mantelzorgerverenigingen, maar ook met organisaties zoals [Magenta](#) (ouders met een kind met extra zorgnood), [ZoJong!](#) (jonge mantelzorgers), [Similes](#) (familieleden van psychisch kwetsbare personen)... Dit draagt bij tot het vergroten van hun eigen netwerk van sociale steun en kan helpen bij het verminderen van gevoelens van isolatie en eenzaamheid.
- **Workshops voor stressmanagement:** biedt trainingen aan die gericht zijn op stressmanagement, mindfulness en zelfzorgtechnieken. Deze technieken kunnen mantelzorgers gebruiken om hun stress te beheersen en hun mentale veerkracht te vergroten.
- **Mentale gezondheidsscreenings:** In samenwerking met de lokale huisartsen en welzijnsorganisatie kan er ingezet worden op regelmatige screenings om vroegtijdige identificatie van mentale gezondheidsproblemen. Op die manier kan er tijdig doorverwezen worden naar passende hulpverlening.

5. OPTIMALISATIE VAN DE WEBSITE MANTELZORGERS.BE

Mantelzorgers zien vaak niet het bos door de bomen van verlostelsels, premies en statuten die verspreid zitten over verschillende instanties. Met de vernieuwing en promotie van de website www.mantelzorgers.be, is er een **centraal informatiepunt** dat basisinformatie rond mantelzorg toegankelijk en helder bundelt.

Vertaling naar mogelijke acties voor lokale besturen:

- **Actief promoten** dat hulpverleners en voorzieningen mantelzorgers te informeren over het bestaan van de website.
- **Bekendmaking** van de website bij burgers.
- **Eigen activiteiten** toevoegen aan de **activiteitenkalender** op de website (via de Uit databank/Uit In Vlaanderen).

DE WERKGROEP MANTELZORG HEEFT DE VOORBIJ 2 JAAR INTENSIEF INGEZET OP DE UITROL VAN DEZE 5 PROJECTEN BINNEN DE REGIO. WE WILLEN NAAR DE TOEKOMST TOE DE SAMENWERKINGEN HIERIN MET DE LOKALE BESTUREN VERSTERKEN EN HIER VERDER BLIJVEN OP INZETTEN.

EEN LOKAAL BESTUUR KAN EEN CRUCIALE ROL SPELEN BIJ DE UITWERKING VAN DEZE PROJECTEN DOOR CONCRETE ACTIES EN INITIATIEVEN TE NEMEN.

Mantelzorgers vervullen een cruciale rol in onze zorgmaatschappij door onbetaalde zorg te bieden aan naasten met een zorgbehoefte. Deze informele zorg is van onschatbare waarde, zowel sociaal als economisch.

Het is essentieel dat we hen erkennen, ondersteunen en versterken. Door proactief in te zetten op mantelzorg, investeren we in een zorgzame, veerkrachtige en financieel duurzame gemeenschap.

Een lokaal beleid kan op een betekenisvolle manier mee helpen om omstandigheden te creëren waarin mensen mantelzorg kunnen opnemen en dit kunnen combineren met een evenwichtig leven dat vertrekt vanuit hun eigen wensen en doelen. We geloven in het belang om het thema mantelzorg mee te nemen in de verschillende beleidsdomeinen en bevoegdheden (mobiliteit, wonen, parkeerbeleid, zorg, onderwijs, vrije tijd...) om ook daar drempelverlagend te werken.

Dit memorandum biedt de lokale besturen van het Meetjesland de uitdaging om zich te engageren voor de (h)erkenning en ondersteuning van mantelzorgers. De gemeenten hoeven niet alles zelf te doen. Zij kunnen de rol opnemen van facilitator of stimulator en hiervoor nauw samenwerken met lokale organisaties, voorzieningen, mantelzorgers, mantelzorgverenigingen en personen met een ondersteuningsnood. **De Meetjeslandse werkgroep mantelzorg wil graag in overleg gaan met de lokale besturen en advies en ondersteuning bieden in het realiseren van een geïntegreerde aanpak naar een meer inclusievere samenleving.**

We zijn er van overtuigd dat een samenwerking in beleid tussen de Zorgraad, eerstelijnspartners en het lokaal beleid meer slagkracht geeft om een zo goed mogelijke dienstverlening en ondersteuning aan mantelzorgers te geven om hen zo te versterken in hun onmisbare rol in onze duurzame en solidaire mantelzorgvriendelijke regio.

Lieve & Margot, 57 & 27 jaar
Lievegem

“
In sommige situaties heb ik mijn mama nodig, in andere mijn mantelzorger en soms gewoon beiden. Dat is niet gemakkelijk. Misschien dat het soms zelfs makkelijker is om hulp te vragen aan een vreemde.
”

Dank aan volgende organisaties voor de inbreng van hun expertise aan dit memorandum.

- Werkgroep Mantelzorg

Contactpersoon:
Nathalie Ampe ELZ Zorgraad Oost- en West Meetjesland
Nathalie.ampe@elzmeetjesland.be
0474/870722

- Vzw Zorgraad Oost- en West Meetjesland

- Steunpunt Mantelzorg

- Vlaams Expertisepunt Mantelzorg

- Expertengroep Huldig

- VVGS

Bijlage 1

MEETJESLANDSE WERKGROEP MANTELZORG

In 2023 werd de werkgroep Mantelzorg opgericht, een samenwerking tussen lokale partners binnen de eerstelijnszones Meetjesland Oost- en West. Deze groep bestaat uit een breed scala aan betrokken organisaties, waaronder regionale ziekenhuizen, lokale besturen, mantelzorgverenigingen, eerstelijnspsychologen, lokale dienstencentra, ervaringsdeskundigen, Opgroeien, woonzorgcentra...

De vergrijzing en afname van de professionele zorgcapaciteit stellen de maatschappij voor aanzienlijke uitdagingen die een gezamenlijke, interdisciplinaire aanpak vereisen. Regionale inspelen op de lokale noden rond zorgvraag en -aanbod is hierbij cruciaal.

Doelstellingen:

- **Sensibiliseren zorg-en hulpverlener:** vergroten van het bewustzijn en de kennis over mantelzorg en de uitdagingen waarmee mantelzorgers geconfronteerd worden.
- **Sensibiliseren van mantelzorgers:** ondersteunen en informeren van mantelzorgers over hun rechten en beschikbare hulpbronnen.
- **Afstemming mantelzorgorganisaties en stakeholders:** versterken van de samenwerking en de communicatie tussen verschillende partners en organisaties.
- **Lokale vertaling van het Vlaams mantelzorgplan:** met bijzondere focus op jonge mantelzorgers, mantelzorgbeleid op het werk, mantelzorgondersteuning bij scharniermomenten, psychologische begeleiding mantelzorgers, optimaliseren rechtentoekenning en toeleiding tot zorg.

Gerealiseerde acties:

- Flyer en regionale webpagina mantelzorg
- Folder dementie
- Webinar voor zorg-en hulpverleners rond mantelzorg
- Houden van een infobeurs over mantelzorg
- Organisatie van groepssessies psycho-educatiepakket Magenta voor ouders met een kind met extra zorgnoden in Aalter
- Organisatie van groepssessies psycho-educatie Mantelkracht Zelzate
- Ondersteunen scholentraject mantelzorgvriendelijke school
- Sensibilisering en informatieverstrekking aan lokale besturen en bedrijven rond een mantelzorgvriendelijk HR beleid
- ...

Deze initiatieven dragen bij aan een betere ondersteuning van mantelzorgers en een meer geïntegreerde aanpak van de zorg binnen de regio van het Meetjesland.

